

INSTITUTUL NAȚIONAL AL JUSTIȚIEI

Anexa nr. 30
la Hotărârea Consiliului INJ
nr. 20/7 din 25 noiembrie 2024

CURRICULUM

pentru instruirea prin activități simulative la modulul
„EXAMINAREA CAUZELOR CIVILE ÎN LITIGII DE DREPT FISCAL ȘI VAMAL”
(candidați la funcția de judecător)

AUTORI:

Vlad VLAICU,

doctor în drept, conferențiar universitar, avocat,
formator INJ

Pavel ȚURCAN,

doctor în drept, conferențiar universitar, avocat,
formator INJ

_____AVIZAT

Șefa Direcției instruire și cercetare,
Ecaterina POPA

CHIȘINĂU, 2024

I. INTRODUCERE

La modulul „Examinarea cauzelor civile în litigii de drept fiscal și vamal” se studiază modul de aplicare a normelor juridice, identificarea problemelor și soluțiilor în ceea ce privește obligația fiscală și vamală, stingerea obligației fiscale și vamale în mod benevol cât și silită, controlul fiscal și vamal etc. Sunt demarate cercetări asupra studierii aprofundate a surselor și metodelor indirecte de estimare a obligației fiscale, procedurii de examinare a cazurilor de încălcare fiscală și vamală, procedura de contestare a actelor vamale și fiscale.

Curriculum-ul pentru activitățile simulative din modulul „Examinarea cauzelor civile în litigiile de drept fiscal și vamal” are drept scop formarea abilităților de înțelegere, interpretare și aplicare corectă a prevederilor legale la examinarea în prima instanță a cauzelor civile în litigiile de drept fiscal și vamal. Concomitent, curriculum-ul are drept scop dezvoltarea abilităților de soluționare a litigiilor vamale și fiscale, la examinarea cărora, pe lângă dispozițiile Codului administrativ, sunt aplicate dispozițiile normative de drept vamal și fiscal, care impun anumite termene specifice pentru exercitarea dreptului la acțiune.

Obiectivele și sarcinile cheie ale modulului „Examinarea cauzelor civile în litigii de drept fiscal și vamal” este de a asigura procesul instructiv-didactic în vederea studierii cauzelor fiscale și vamale și de a asigura viitorii judecători cu cunoștințe profunde în acest domeniu, de a forma deprinderi practice în aplicarea corectă a legislației fiscale și vamale, inclusiv prin prisma convențiilor internaționale în domeniu etc.

Curriculum-ul la modulul „Examinarea cauzelor civile în litigii de drept fiscal și vamal” fiind format în baza legislației în vigoare a Republicii Moldova, a doctrinei juridice de specialitate și a practicii judiciare va permite viitorilor judecători să-și completeze și aprofundeze cunoștințele teoretice și să obțină abilități practice legate de specificul soluționării cauzelor fiscale și vamale.

Orele au un caracter aplicativ și utilizează o paletă largă și diversificată de proiecte și metode didactice, aplicații și exerciții practice, inclusiv spețe ce cuprind studiu de caz.

Tematica este formulată astfel încât să stimuleze gândirea independentă a audienților, să le creeze interesul pentru cunoașterea problematicii juridice, să dezvolte preocupare pentru studiul individual sistematic.

La fel, se urmărește efectuarea simulărilor, dezvoltarea deprinderilor practice și abilităților necesare judecătorului la soluționarea litigiilor vamale și fiscale.

Obiectivele și sarcinile-cheie ale modulului simulativ la tema sus-menționată constau în a desfășura un proces de instruire cu utilizarea exclusivă a unor activități de simulare, conform unor scenarii din timp pregătite, care vor include: activități de întocmire a actelor procesuale, activități de simulare a ședințelor de judecată, activități de întocmire a încheierilor judecătorești, hotărârilor, activități de analizare și discutare a unor soluții deja pronunțate în cauze civile în domeniul vamal sau fiscal reale, alte activități practice etc. Scopul activităților de simulare constă în a asigura viitorii judecători cu cunoștințe, abilități și deprinderi practice pentru aplicarea corectă a legislației fiscale și vamale la soluționarea incidentelor procedurale și a cererilor la examinarea unei cauze civile în litigiile de drept fiscal și vamal.

Curriculum-ul și scenariile în baza cărora se vor petrece activitățile simulative sunt elaborate în baza legislației administrative, fiscale și vamale în vigoare a Republicii Moldova, a doctrinei juridice de specialitate, a practicii judiciare.

II. COMPETENȚE

Urmare a activităților simulative, audientul candidat la funcția de judecător va obține următoarele competențe, deprinderi și abilități practice:

- a) competențe practice de organizare și examinare a unei cauze civile în litigiul de drept fiscal și vamal;
- b) identificarea conceptelor de bază cu care se operează în cadrul dreptului vamal și fiscal;
- c) determinarea fără echivoc a normelor dreptului vamal și fiscal aplicabile pentru examinarea și soluționarea diferitor situații litigioase sau nelitigioase;
- d) determinarea procedurii de efectuare a controlului vamal și fiscal și contestarea actelor și acțiunilor organului sau funcționarului vamal sau fiscal;
- e) determinarea procedurii de acordare a regimurilor vamale;
- f) clasificarea și identificarea fiecărui tip de regim vamal;
- g) determinarea procedurii de executare silită a obligațiilor fiscale și vamale;
- h) deținerea cunoștințelor și abilităților practice de determinare a obiectului și sarcinii probațiunii în litigiile vamale și fiscale, precum și în utilizarea mijloacelor de probă;
- i) posedarea abilității practice de elaborare a actelor procesuale civile din domeniul litigiilor vamale și fiscale;
- j) proiectarea și motivarea actelor judecătorești de dispoziție prin prisma normelor de drept vamal și fiscal național și drept vamal și fiscale comunitar și internațional.

III. PRINCIPALELE OBIECTIVE,

La sfârșitul modulului de activități simulative a litigiilor fiscale, audientul candidat la funcția de judecător va fi capabil:

- să cunoască regulile de efectuare a controlului fiscal;
- să determine și să analizeze regulile și modurile de executare silită a obligațiilor fiscale.
- să aplice legislația în domeniul fiscal, convențiile și tratatele la care R.Moldova este parte.
- să identifice principalele probleme în domeniul aplicării normelor juridice fiscale și să determine situațiile în care legislația fiscală conține lacune;
- să determine particularitățile soluționării cauzelor fiscale legate de Serviciul Fiscal de Stat, Serviciul Vamal, Serviciul de colectare a impozitelor și taxelor;
- să determine particularitățile soluționării cauzelor fiscale legate de procedura de efectuare a controlului fiscal, formele și metodele controlului fiscal, drepturile care pot fi încălcate în procesul controlului fiscal și procedura de contestare a actelor controlului fiscal etc.;
- să determine particularitățile soluționării cauzelor fiscale legate de procedura de executare silită a obligațiilor fiscale și anume condițiile de declanșare a executării silite a obligațiilor fiscale, regulile de executare silită a obligațiilor fiscale, modalitățile și regulile de percepere a surselor financiare din conturile contribuabilului, din contabilitatea întreprinderii etc., procedura de comercializare a bunurilor sechestrate și procedura de contestare a deciziilor și acțiunilor organului fiscal;
- să determine particularitățile soluționării cauzelor fiscale legate de evaziunea fiscală, cauzele și consecințele acestui fenomen, modalitățile și efectele cât și răspunderea pentru infracțiunea, contravenția de evaziune fiscală;
- să determine particularitățile soluționării cauzelor fiscale legate de dubla impunere internațională; să cunoască regulile stabilite de convențiile de evitare a dublei impuneri și metodele de evitare a acestui fenomen;
- să compare procedura de executare silită a obligațiilor fiscale aplicabilă persoanelor juridice și persoanelor fizice;
- să stabilească trăsăturile specifice ale procedurii de efectuare a controlului fiscal la oficiul organului fiscal și a controlului fiscal efectuat la fața locului;

- să compare modalitatea de contestare a actelor și acțiunilor de executare silită cu contestarea generală a actelor și acțiunilor întreprinse de organele fiscal;
- să analizeze practica judiciară și să întocmească proiecte de hotărâri judecătorești motivate în baza unui studiu de caz concret;
- să analizeze particularitățile specifice de examinare a cauzelor fiscale;
- să estimeze eficiența normelor din dreptul fiscal pentru nivelul de dezvoltare actual al R. Moldova;
- să aplice practica Curții Supreme de Justiție pe problemele fiscale;
- să rezolve spețe și să soluționeze studii de caz pe bază de dosare complete.

La sfârșitul modulului de activități simulative a litigiilor vamale, audientul candidat la funcția de judecător va fi capabil:

- să cunoască noțiunea și conținutul activității vamale;
- să identifice actele juridice în sfera activității vamale;
- să înțeleagă principiile generale de trecere a mărfurilor peste frontiera vamală;
- să cunoască drepturile și obligațiile persoanei fizice la deplasarea mărfurilor și mijloacelor bănești peste frontiera vamală;
- să înțeleagă condițiile legale privind deplasare a mărfurilor peste frontiera vamală;
- să înțeleagă condițiile de trecere peste frontiera vamală a mijloacelor de transport;
- să cunoască noțiunea de regim vamal;
- să determine condițiile de plasare a mărfurilor sub regimuri vamale;
- să înțeleagă procedura de vămuire pentru fiecare tip de regim vamal;
- să înțeleagă drepturile de import și export aplicate;
- să cunoască noțiunea de taxa vamală;
- să înțeleagă procedura aplicării taxei vamale, aspecte teoretico-practice;
- să determine funcțiile taxei vamale ca instrument de politică fiscal-comercială, prin prisma aspectelor teoretico-practice;
- să înțeleagă procedura de vămuire;
- caracterelor procedurii de perfectare a actelor;
- să înțeleagă condițiile autorizării trecerii peste frontiera vamală;
- să cunoască etapele de vămuire și declarare a mărfurilor și mijloacelor de transport;
- să determine rolul și locul brokerului vamal la perfectarea actelor vamale;
- să înțeleagă drepturile și obligațiile declarantului în procesul de vămuire
- noțiunea și formele controlului vamal;
- să înțeleagă scopul controlului vamal;
- etapele controlului vamal;
- să înțeleagă și să determine drepturile și obligațiile la efectuarea controlului vamal ulterior;
- să cunoască organelor vamale la efectuarea controlului vamal;
- să înțeleagă determine procedura efectuării controlului vamal;
- să determine drepturile și obligațiile declaranților;
- să înțeleagă noțiunea și trăsăturile practicii judecătorești;
- să înțeleagă aplicabilitatea practicii judecătorești din R.M. și particularitățile aplicabilității practicii CEDO în R.M.

IV. ADMINISTRAREA ACTIVITĂȚILOR DE SIMULARE

Tematica activităților de simulare	Formator	Semestrul	Total ore pentru simulări	Evaluarea
Litigii de drept fiscal	Vlaicu Vlad	I	10 (4/6)	Examen
Litigii de drept vamal	Pavel Țurcanu		10 (4/6)	

V. TEMATICA SIMULĂRILOR ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR ÎN ACTIVITĂȚILE DE SIMULARE

Nr. crt.	Tema instruirii prin activități simulative	Numărul de ore pentru activitățile simulative
Examinarea cauzelor civile în litigii de drept vamal		
1	Aspecte teoretice privind examinarea litigiilor vamale. Determinarea specificului și a cadrului normativ aferent soluționării litigiilor vamale	4
2	Simularea examinării litigiilor vamale	5
3	Evaluare și feedback	1
Total ore		10
Examinarea cauzelor civile în litigii de drept fiscal		
1	Aspecte teoretice privind examinarea litigiilor fiscale. Determinarea specificului și a cadrului normativ aferent soluționării litigiilor fiscale	4
2	Simularea examinării litigiilor fiscale	5
3	Evaluare și feedback	1
Total ore		10
Total ore de instruire		20 (8/12)

VI. METODICA ACTIVITĂȚILOR DE SIMULARE/RESURSE LOGISTICE

METODICA ACTIVITĂȚILOR DE SIMULARE	RESURSE LOGISTICE
<p><i>Reguli referitoare la scenariile folosite în cadrul activităților de simulare.</i></p> <p>Scenariile conform cărora se vor petrece activitățile de simulare sunt elaborate de formator pe baza unor cauze fiscale / vamalereale, însă nu se vor copia sau repeta.</p> <p>Scenariile sunt modelate astfel încât, pe lângă faptul că, vor implica situații des întâlnite în practică, vor scoate în prim plan subiecte complicate sau dificil de soluționat, ceea ce va implica (pentru audienți) un efort suplimentar de studiere a practicii judiciare, recomandărilor C.S.J., doctrinei etc.</p>	<p>una sau mai multe săli special amenajate pentru simularea proceselor de judecată;</p> <p>echipament de înregistrare video și audio a ședinței de judecată;</p> <p>o sală dotată cu unul sau mai multe calculatoare și printere;</p> <p>acces la internet, materiale de birotică;</p>

Scenariile nu vor include și actele procesuale care se întocmesc de către părți și alți participanți la proces în cazurile pe baza cărora se petrec activitățile simulative.

Scenariile vor fi întocmite astfel încât să includă posibilitatea părților de a discuta și contesta argumentat și întemeiat posibilitatea declarării acțiunilor drept inadmisibile. Astfel, încât în dependență de argumentele aduse audientul cu rol de judecător să decidă adoptarea soluției procesuale potrivite.

Aspecte metodice recomandate pentru lucru în grup.

Grupul de audienți se va împărți în grupe a câte patru audienți în fiecare grup. Rolurile vor fi distribuite astfel: un judecător, un greșier, un reclamant (reprezentant al reclamantului), un pârât (reprezentant al pârâtului). Repartizarea audienților pe grupuri și repartizarea audienților din grupuri pe roluri se face de formator la începutul orei practice. Tot atunci fiecărui grup i se repartizează scenariul cauzei care urmează să fie simulată în dependență de tema simulării.

Activitatea scrisă în cadrul simulărilor.

Activitatea scrisă în cadrul grupurilor are loc concomitent, în toate grupurile.

Pentru aceasta formatorul pregătește un număr de scenarii la tema respectivă egal cu numărul de grupuri de audienți, astfel încât în activitatea scrisă să fie antrenată toți audienții candidați la funcția de judecător.

Pentru studierea scenariului și pregătirea unui act scris se acordă un interval de timp nu mai mare de 25-30 minute. În cazul unui scenariu complicat, nu se ține cont de acest interval de timp.

Audienții cu roluri de reclamanți în auditoriu studiază materialele scenariului și tot atunci pregătesc cererea sau demersul care va fi supus examinării în ședința simulată (în dependență de tematica activității simulative).

Cererea sau demersul pregătit de reclamanți se prindează și se transmite audientului cu rol de pârât din cadrul grupului și formatorului.

Audientul cu rol de pârât din cadrul grupului pregătește poziția sa scrisă referitoare la temeinicia cererii sau demersului respectiv, care se prindează și se transmite tot atunci audientului cu rol de reclamant și formatorului.

În tot timpul activităților scrise în grupuri, formatorul se află în auditoriu, supraveghează activitatea audienților, răspunde la întrebări și dă sfaturi și recomandări, inclusiv poate pregăti și prezenta pentru înaintare părților diferite cereri și/sau demersuri. Dacă toate actele pregătite de audienți nu conțin erori grave de drept sau de interpretare care să suscite refacerea sau redactarea lor, ele se transmit audientului cu rol de judecător.

Activitatea verbală în cadrul simulărilor.

Activitățile simulative verbale au loc prin simularea unei ședințe de judecată, petrecută conform regulilor de procedură fixate în Codul administrativ și Codul de procedură civilă. În ședința de judecată sunt antrenată audienții potrivit rolurilor dinainte stabilite.

Ședința de judecată simulată se înregistrează audio și video.

robe pentru judecător, greșier, avocați;
după caz: tablă flip-chart, proiector.

După încheierea ședinței de judecată, audientul desemnat cu rol de judecător întocmește actul judecătoresc emis. Simulările ședințelor de judecată se fac pe rând: grup după grup. La finalul fiecărei activități de simulare cât și la finalul întregului modul de simulare, formatorul dă recomandări practice, comentează activitatea audienților. La fel, formatorul dă exemple de bune practici și rele practici.	
--	--

VII. EVALUAREA

A.Evaluarea continuă a audientului se va face cu două note pe scara de la 1 la 10 pentru fiecare activitate de simulare în care este antrenat. O notă va fi acordată pentru calitatea actelor procedurale întocmite (individual sau în grup). A doua notă va fi acordată pentru calitatea prestației verbale.

La evaluarea activității scrise se recomandă luarea în calcul a următoarelor criterii:

- a) Cunoașterea, aplicarea și interpretarea normelor de drept material și procedural.
- b) Capacitatea de a rezuma și reda faptele.
- c) Capacitatea de a întocmi actele procedurale structurat și clar, în conformitate cu dreptul procedural național.
- d) Caracterul complex și plenitudinea documentelor.
- e) Corectitudinea soluției reținute în încheierea judecătorească și a concluziilor făcute.
- f) Aplicarea dreptului internațional și a normelor drepturilor omului.
- g) Veridicitatea și logica motivării.
- h) Limbajul și stilul de redare.

La evaluarea activităților verbale se recomandă luarea în calcul a următoarelor criterii:

- a) Cunoașterea, aplicarea și interpretarea normelor de drept material și procedural.
- b) Motivarea și caracterul adecvat al argumentelor.
- c) Modul de executare a obligațiilor și de exercitare a drepturilor care rezultă din calitatea procesuală atribuită în cadrul simulării;
- d) Corectitudinea aprecierii faptelor și a probelor;
- e) Corectitudinea reacției la situații neașteptate;
- f) Comportamentul în situații de conflict sau situații emoționale dificile;
- g) Corectitudinea, logica și ordinea adresării întrebărilor în cadrul audierilor;
- h) Calitatea strategiilor și tacticilor procesuale aplicate;
- i) Creativitatea;
- j) Aplicarea dreptului internațional și a normelor drepturilor omului;
- k) Veridicitatea, structurarea și logica expunerii verbale;
- l) Gestionarea timpului judiciar (pentru audientul care joacă rolul de judecător).

B.Evaluarea finală se va efectua prin examen compus din:

- a) test-grilă (format din întrebări teoretico-aplicative);
- b) sarcina practică (care va consta din întocmirea unui act procesual, în baza unei spețe).

VIII. BIBLIOGRAFIE RECOMANDATĂ ÎN DOMENIUL FISCAL

Acte internaționale:

1. Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Roma, 04.11.1950. Ratificată prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 1298 din 24.07.1997. În: Tratat

internaționale la care Republica Moldova este parte (1990-1998). Ediție oficială. Vol. 1, Chișinău: Moldpres, 1998.

2. Convenția privind procedura civilă. Haga, 01.03.1954. Aderat prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr.1136-XII din 04.08.1992. În: Tratatate internaționale la care Republica Moldova este parte (1990-1998). Ediție oficială. Vol. 4, Chișinău: Moldpres, 1998.

Jurisprudența CtEDO (relevantă tematicilor

instruirii):<https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22documentcollectionid%22:%5B%22GRANDCHAMBER%22%22%5D%22%7D>

Hotărârile Curții Constituționale (relevante tematicilor de instruire): <https://constcourt.md/>

Acte normative și acte subordonate legii:

Acte normative obligatorii:

1. Constituția Republicii Moldova adoptată la 29.07.1994, în vigoare din 27 august 1994 // M. Of. al R. Moldova nr. 1 din 12.08.1994, Modificat prin [LP 255 din 22.11.18, MO467-479/14.12.18 art.786](#).
2. Codul Fiscal al R. Moldova nr. 1163-XIII din 24.04.1997 // republicat în M. Of. al R. Moldova din 25.03.2005, ediție specială, Modificat prin LP 18 din 02.02.23, MO75-78/07.03.23 art.113; în vigoare 07.09.23.
3. Codul Vamal al R. Moldova nr.95 din 24.08.2021 // M. Of. al R. Moldova Nr. 219-225 din 17.09.2021.
4. Codul Penal al R. Moldova nr.985 din 18.04.2002 // M. Of. al R. Moldova Nr.128-129 din 13.09.2002.
5. Codul Contravențional nr.218 din 24.10.2008 // M. Of. al R. Moldova Nr.3-6 din 16.01.2009.
6. Codul de procedură penală nr.122 din 14.03.2003 // M. Of. al R. Moldova nr.248-251 din 05.11.2013.
7. Legea cu privire la activitatea specială de investigații nr.59 din 29.03.2012// M. Of. al R. Moldova Nr.113-118 din 08.06.2012.
8. Legea nr. 333 din 10 noiembrie 2006 privind statutul ofițerului de urmărire penală prin Legea // M. Of. al R. Moldova Nr.195-198 din 22.12.2006.

Acte normative opționale:

1. Legea privind finanțele publice locale nr. 397-XV din 16.10.2003 // M. Of. al R. Moldova Nr. 248 din 131.12.2014.
2. Legea fondului rutier nr. 720-XIII din 02.02.1996 // republicat în M. Of. al R. Moldova Nr.247-251 din 17.12.2010.
3. Legea cu privire la patenta de întreprinzător nr. 93-XIV din 15.07.1998 // M. Of. al R. Moldova Nr.72-73 din 06.08.1998.
4. Legea cu privire la întreprinderile mici și mijlocii nr.17 din 21.07.2016 // M. Of. al R. Moldova Nr.306-313 din 16.09.2016.
5. Legea privind aprobarea nomenclurii combinate a mărfurilor nr.172 din 25.07.2014// M. Of. al R. Moldova Nr.231-237 din 08.08.2014.
6. Legea cu privire la filantropie și sponsorizare nr.1420 din 31.10.2002 // M. Of. al R. Moldova Nr.185 din 31.12.2002.
7. Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi nr.845 din 03.01.1992 // M. Of. al R. Moldova Nr.2 din 28.02.1994.
8. Legea cu privire la organizarea și desfășurarea jocurilor de noroc nr.291 din 16.12.2016 // M. Of. al R. Moldova Publicat Nr. 2-8, art. 3 din 06-01-2017.
9. Legea privind fondurile de pensii facultative Nr. 198 din 20-11-2020, // M. Of. al R. Moldova Nr. 344-351 art. 227, din 18-12-2020.

10. Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181 din 25.07.2014 // M. Of. al R. Moldova Nr.223-230 din 08.08.2014.
11. Legea cu privire la resursele naturale nr. 1102-XIII din 06.02.1997 // M. Of. al R. Moldova Nr.40 din 19.06.1997.
12. Legea cu privire la publicitate nr. 62 din 17-03-2022// M. Of. al R. Moldova Nr. 98-105 art. 171 din 08-04-2022.
13. Legea cu privire la organizațiile necomerciale Nr. 86 din 11-06-2020 M. Of. al R. Moldova Nr. 193 art. 370 din 27-07-2020.
14. Legea insolvenței nr.149 din 29.06.2012 // M. Of. al R. Moldova Nr.193-197 din 14.09.2012.
15. Legea privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător Nr. 160 din 22.07.2011 // M. Of. al R. Moldova Nr. 170-175 art.494 din 14.10.2011.
16. Legea cu privire la zonele economice libere nr.440-XV din 27.07.2001 // M. Of. al R. Moldova Nr.108-109 din 06.09.2001.
17. Legea cu privire la investițiile în activitatea de întreprinzător nr.81-XV din 18.03.2004 // M. Of. al R. Moldova Nr.64-66 din 23.04.2004.
18. Legea privind Codul de conduită a funcționarului public nr.25 din 22.02.2008 // M. Of. al R. Moldova Nr.74-75 din 11.04.2008.
19. Hotărârea Guvernului nr.693 din 11.07.2018 cu privire la determinarea obligațiilor fiscale aferente impozitului pe venit// M. Of. al R. Moldova Nr.295-308 din 10.08.2018.
20. Regulamentul Ministerului Finanțelor nr.30 din 21.03.2005 cu privire la procedura de încheiere, acțiune și reziliere a Acordului privind acordarea scutirii de plată a impozitului pe venit a întreprinderilor al căror capital social este constituit sau majorat prin contribuția ce depășește suma echivalentă cu 250 mii USD și 2 mln. USD // M. Of. al R. Moldova Nr.092 din 08.07.2005.
21. Regulamentul cu privire la determinarea obligațiilor fiscale aferente impozitului pe venit, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.77 din 30.01.2008 // M. Of. al R. Moldova Nr.32-33 din 15.02.2008.
22. Regulamentul privind restituirea taxei pe valoarea adăugată, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 93 din 01 februarie 2013 // M. Of. al R. Moldova Nr. 27-30 din 08.02.2013.
23. Regulamentul privind modul de aplicare a cotei zero a TVA la livrarea pe teritoriul țării a mărfurilor și serviciilor destinate proiectelor de asistență tehnică și proiectelor de asistență investițională aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 246 din 8 aprilie 2010// M. Of. al R. Moldova Nr.52-53 din 14.04.2010.
24. Regulamentul Ministerului Finanțelor nr.6 din 19.03.2001 privind instituire sistemului de marcare cu timbre de acciz a mărfurilor din țară (indigene) și de import pasibile accizelor // M. Of. al R. Moldova Nr.044 din 19.04.2001.
25. Regulamentul privind modalitatea de marcare cu „Timbru de acciz. Marcă comercială de stat” a producției alcoolice supuse accizelor aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1481 din 26.12.2006 // M. Of. al R. Moldova Nr.199-202 din 29.12.2006.
26. Regulamentul privind restituirea accizelor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1123 din 28.09.2006 // M. Of. al R. Moldova Nr.157 din 02.10.2006.
27. Regulamentul Ministerului Finanțelor nr.7 din 03.04.2001 cu privire la restituirea sumelor accizelor // M. Of. al R. Moldova Nr.057 din 31.05.2001.
28. Instrucțiunea Inspectoratului Fiscal Principal de Stat nr.14 din 19.12.2001 cu privire la reținerea impozitului pe venit la sursa de plată // M. Of. al R. Moldova Nr.005 din 10.01.2002.
29. Instrucțiunea privind restituirea sumelor T.V.A., aprobată prin Ordinul I.F.P.S. nr.188 din 17.11.2005 // M. Of. al R. Moldova Nr.001 din 06.01.2006.
30. Instrucțiunea Ministerului Finanțelor nr.10 din 23.07.2001 privind restituirea sumelor T.V.A. // M. Of. al R. Moldova Nr.100 din 18.08.2001.
31. Instrucțiunea privind modul de calculare, evidență și achitare a impozitelor și taxelor locale administrate de serviciul de colectarea impozitelor și taxelor locale din cadrul primăriei, anexa nr.2 la Hotărârea Guvernului nr.998 din 20 august 2003// M. Of. al R. Moldova Nr.191-195 din 05.09.2003.
32. Codul de conduită al funcționarului fiscal, aprobat prin Ordinul I.F.P.S. nr.357 din 28.05.2012.

33. Hotărîrea de aprobare a Regulamentului privind modul de utilizarea mijloacelor fondului pentru subvenționarea producătorilor agricoli, nr. 312-XVI din 25.12.2008
34. HOTĂRÎRE Nr. 704 din 27.12.2019 pentru aprobarea Regulamentului privind evidența și calcularea amortizării mijloacelor fixe în scopuri fiscal, M. O. Nr.400-406 din 31.12.2019.
35. Hotărîre cu privire la aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Serviciului Fiscal de Stat nr. 395 din 09.06.2017.
36. Hotărîrea Guvernului nr.693 din 11.07.2018 cu privire la determinarea obligațiilor fiscale aferente impozitului pe venit, M. O. Nr. 295- 308 art.834 din 10.08.2018.
37. Hotărârea Guvernului cu privire la aplicarea echipamentelor de casă și de control la efectuarea decontărilor, nr.141 din 27.02.2019.
38. Instrucțiune privind evidența contribuabililor (Anexa la Ordinul IFPS nr.299 din 2 mai 2012)
39. Ordinul cu privire la aprobarea formularelor de dări de seamă cu privire la dividendele ce urmează a fi achitate la buget de către societățile pe acțiuni și defalcările din profitul net al întreprinderilor de stat și municipale nr. 455 din 17.05.2016.
40. Ordinul Ministerului Finanțelor nr.8 din 02 februarie 2016 privind sistarea controalelor la fața locului efectuate de către Serviciul Fiscal de Stat.
41. Ordinul Ministerului Finanțelor ”Cu privire la aprobarea Formularului tipizat al Dării de seamă privind impozitul pe venitul agenților economici subiecți ai sectorului întreprinderilor mici și mijlocii, nr.40 din 09.03.2020.
42. Ordinul nr.392 din 30.04.2015 ”Privind aprobarea formularului Certificatului de înregistrare a subiectului impunerii cu TVA, precum și a cererii de înregistrare în calitate de plătitor TVA”.
43. Ordinul cu privire la aprobarea formularului Declarației „TBDSA 15” și a Instrucțiunii „Cu privire la modul de completare a formularului Declarației TBDSA15 privind suma accizelor calculate la stocul de mărfuri supuse accizelor, atribuite la pozițiile tarifare menționate la articolul 125¹, din Codul fiscal, Nr.58 din 28.04.2015.
44. Ordinul cu privire la eliberarea certificatelor de rezidență și certificatului despre sumele veniturilor obținute în Republica Moldova și impozitele achitate (reținute), de către inspectoratele fiscale de stat teritoriale și DGAMC, Nr. 230 din 20.03.2015.
45. Ordinul privind modul de acordare a formularelor tipizate de documente primare cu regim special, nr.13 din 04.04.2017.
46. Ordinul cu privire la aprobarea Instrucțiunii privind anularea înregistrării statutului de antreprenor autorizat, Nr. 387 din 06.09.2019.
47. Ordinul cu privire la modificarea și completarea Nomenclatorului codurilor aferent facilităților fiscale la impozitul pe venit, aprobat prin Ordinul Inspectoratului Fiscal Principal de Stat nr. 1080 din 10 octombrie 2012, Nr. 1628 din 05.09.2013.
48. Ordinul privind modul de prezentare a informației despre facturile fiscale pasibile înregistrării în Registrul general electronic al facturilor fiscale, care n-au fost înregistrate sau înregistrate cu depășirea termenului stabilit în art.1181 al Codului fiscal, Nr. 1388 din 20.08.2013.
49. Ordinul privind modul de eliberare a formularelor tipizate de documente primare cu regim special, Nr. 13 din 04.04.2017.
50. Ordinul cu privire la autorizarea Serviciului Fiscal de Stat drept autoritate competentă de eliberare a formelor ce atestă rezidența și impozitul pe venit achitat de către nerezidenți în Republica Moldova, Nr. 83 din 10.06.2013.
51. Ordinul despre aprobarea formularului dării de seamă privind calcularea contribuției obligatorii în Fondul Viei și Vinului și a Modulului de completare și prezentare a dării de seamă privind calcularea contribuției obligatorii în Fondul Viei și Vinului, Nr. 429 din 16.04.2013.
52. Ordinul privind aprobarea formularelor tipizate ale dărilor de seamă aferente unor taxe rutiere și a instrucțiunilor privind modul de completare a acestora, Nr. 274 din 07.03.2013.
53. Ordinul cu privire la stabilirea modului, structurii și termenelor de prezentare a informației de către subiecții nominalizați în art. 92 și art. 226¹¹ din Codul fiscal, Nr. 427 din 21.08.2018.

54. Ordin nr. 1603 din 20 decembrie 2012 privind aprobarea formularelor tipizate ale Dării de seamă pe taxele locale (Forma TL 13) și Dării de seamă pe taxele locale (Forma TL APL 13), precum și a instrucțiunilor privind modul de completare a acestora.
55. Ordin cu privire la aprobarea formularului Declarației privind TVA și a Modulului de completare a Declarației privind TVA, nr. 1164 din 25.10.2012.
56. Ordinul cu privire la aprobarea Certificatului privind sumele TVA nerestituite pentru mărfurile exportate, Nr. 1152 din 19.10.2012.
57. Ordinul cu privire la aprobarea Nomenclatorului codurilor aferent facilităților fiscale la impozitul pe venit, nr.1080 din 10.10.2012.
58. Ordinul cu privire la aprobarea formularelor utilizate în SIA CCDE, Nr. 982 din 26.09.2012.
59. Ordin cu privire la eliberarea confirmării veniturilor obținute și obligațiilor fiscal reținute/achitate din venitul obținut în Republica Moldova de cetățenii Republicii Moldova pentru a fi prezentate organelor abilitate, Nr. 82 din 27.02.2019.
60. Ordinul Suplimentar la Ordinul Inspectoratului Fiscal Principal de Stat nr.949 din 01.12.2011, Nr. 1096 din 29.12.2011.
61. Ordinul Suplimentar la Ordinul Inspectoratului Fiscal Principal de Stat nr.949 din 01.12.2011, Nr. 1066 din 21.12.2011.
62. Ordinul cu privire la organizarea activității de administrare a marilor contribuabili, Nr. 1387 din 14.12.2016.
64. Ordinul Privind instituirea Bazei generalizate a practicii fiscal, Nr. 637 din 31.12.2010.
65. Ordinul Cu privire la completarea ordinului Inspectoratului Fiscal Principal de Stat nr. 82 din 02.05.2006, Nr. 625 din 27.12.2010.
66. Ordinul Cu privire la aprobarea formularului tipizat al Informației privind taxa pentru folosirea drumurilor de către autovehiculele a căror masă totală, sarcină masică pe osie sau ale căror gabarite depășesc limitele admise, calculată în conformitate cu art. 352 alin. (5) al CF, Nr. 317 din 27.11.2009.
67. Ordinul Privind aprobarea formularelor cu privire la aplicarea măsurilor de asigurare a stingerii obligației fiscale, Nr. 379 din 15.03.2017.
68. Ordinul cu privire la aprobarea formularelor tipizate a darilor de seama privind defalcările din profitul net al întreprinderii de stat si dividendelor calculate în functie de rezultatele activitatii societatii pe actiuni, Nr. 168 din 02.06.2008.
69. Ordinul Privind aprobarea formularelor ce atesta reținerea impozitului pe venit la sursa de plata, Nr. 676 din 14.12.2007.
70. Ordinul Privind aprobarea formularelor tipizate a darilor de seama fiscale pe taxele rutiere, Nr. 289 din 07.06.2007.
71. Ordinul despre aprobarea formularului Declarației privind TVA și a Modulului de completare a Declarației privind TVA, Nr. 128 din 29.06.2006.
72. Ordinul privind implementarea în circulație blanchetei noi a facturii fiscal, Nr. 71 din 21.04.2006.
73. Ordinul cu privire la aprobarea Informației privind impozitul pe bunurile imobiliare, impozitul funciar și taxele locale administrate de către SCITL (Form ISCITL19), Nr. 676 din 10.07.2018.
74. Ordinal Privind aprobarea formularelor tipizate a darilor de seama fiscale pe impozitul pentru folosirea resurselor natural, Nr. 39 din 24.02.2005.
76. Ordinul Cu privire la aprobarea formularelor tipizate a darilor de seama fiscale pe impozitul privat, dividende si pe impozitele funciar si pe bunurile imobiliare, Nr. 34 din 21.02.2005.
77. Ordinul cu privire la aprobarea formularelor de dări de seamă cu privire la dividendele ce urmează a fi achitate la buget de către societățile pe acțiuni și defalcările din profitul net al întreprinderilor de stat și municipale nr. 455 din 17.05.2016.
78. Ordinul Ministerului Finanțelor nr.2 din 9 ianuarie 2017 privind aprobarea unor formulare tipizate aferente persoanelor fizice care desfășoară activitate independent.
79. Ordin nr.25 din 16.01.2017 privind aprobarea și punerea în aplicare a formularului tipizat CPF17 „Cerere privind modificarea perioadei fiscale”.

80. Hotarirea Guvernului RM Nr. 141 din 27.02.2019 "Cu privire la aplicarea echipamentelor de casă și de control la efectuarea decontărilor".
81. Decizia Consiliului Consultativ al IFPS privind aplicarea TVA la achitarea dividendelor cu bunuri acționarilor societății pe acțiuni, nr.1/3 din 10 decembrie 2015.
82. Decizia Consiliului Consultativ al IFPS cu privire la aspectele ce țin de evidența fiscală a sumelor TVA aferente cheltuielilor compensate, nr.1/1 din 10 decembrie 2015.
83. Deciziile Consiliului Consultativ al IFPS cu privire la modul de declarare a veniturilor entităților în proces de lichidare, subiecți ai impunerii ci IVAO (impozitul pe venit din activitatea operațională) cu nr. 1/2 din 23.01.2014.
84. Deciziile Consiliului Consultativ al IFPS cu privire la corectitudinea aplicării regimului fiscal la compartimentul TVA în cazul beneficierii de la un nerezident a serviciilor de reparație a bunurilor scoase în afara teritoriului vamal al Republicii Moldova, cu nr. 3/5 din 13.11.2014.
85. Deciziile Consiliului Consultativ al IFPS cu privire la lipsa obiectului impunerii cu TVA la transmiterea mărfurilor pentru expertizare subiecțiilor/instituțiilor specializate cu nr.3/3 din 13.11.2014.
86. Deciziile Consiliului Consultativ al IFPS cu privire la atribuirea la venituri operaționale a dobânzilor cu nr. 3/2 din 13.11.2014.
87. Deciziile Consiliului Consultativ al IFPS cu privire la calcularea și deducerea uzurii în scopuri fiscale în cazurile în care mijloacele fixe sunt utilizate pe parcursul anului fiscal parțial cu nr. 3/1 din 13.11.2014.
88. Deciziile Consiliului Consultativ al IFPS cu privire la aplicarea prevederilor art.8 alin.(2) lit. c) al Codului fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997, cu nr. 3/4 din 13.11.2014.
89. Deciziile Consiliului Consultativ al IFPS cu privire la unele dimensiuni apărute în administrarea taxei de eliberare a autorizațiilor pentru transporturi rutiere internaționale nr. 2/4 din 26.06.2014.
90. Particularitățile calculării și achitării contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii pentru anul 2021.

Bibliografie doctinară:

Bibliografie obligatorie:

- 1.Vlaicu Vlad, Rotaru Aureliu, Boaghi Viorica, Vidaicu Mihaela, Drept fiscal, Editura U.S.M., Chișinău, 2014.
2. Șaguna Dan Drosu, Drept fiscal, Ediția 5, Editura C. H. Beck, București, 2013.

Bibliografie suplimentară în limba română

1. Alecu Gheorghe, Drept fiscal și contencios fiscal, Editura Fundației România de Măine, București, 2010.
2. Armeanic Alexandru, Drept fiscal, Editura ASEM, Chișinău, 2013.
3. Ben Terra etc. Ghidul Directivelor europene privind TVA, Editura Hamangiu, București, 2015.
4. Bufan R., Tratat de drept fiscal, Vol.I. Teoria generală a dreptului fiscal, Editura Hamangiu, București, 2016.
5. Bufan R., Tratat de drept fiscal, Vol.II. Drept fiscal al UE, Editura Hamangiu, București, 2018.
6. Costea Ioana Maria, Controlul fiscal, Editura Hamangiu, București 2017.
7. Costea Ioana Maria, Fiscalitate europeană, Editura Hamangiu, București 2016.
8. Costaș C. F., Minea Șt. M., Drept fiscal, Editura Universul Juridic, București, 2015.
9. Dascălu Daniel, Tratat de contencios fiscal, Editura Hamangiu, București, 2014.
10. Duca Emilian, Codul Fiscal al României – comentat și adnotat, Editura Universul Juridic, București, 2014.
11. Duca Emilian, Codul de procedură fiscală – comentat și adnotat, Editura Universul Juridic, București, 2015.
12. Niculeasa Madalin Irinel, Tratat de drept financiar și fiscal public, Editura Universul juridic, București, 2011.
13. Niță Nelu, Drept financiar și fiscal, Editura Tipo Moldova, Iași, 2010.

14. Sârhi Ruxanda, Executarea silită a creanțelor fiscale, Editura Hamangiu, București, 2016.
15. Tanți Anghel, Codul de procedură fiscală, Comentariu pe articole, Editura Hamangiu, București 2020.
16. Terzea Viorel, Contenciosul fiscal, Editura Hamangiu, București, 2017.
17. Philippe Palherbe, Elemente de drept fiscal internațional, Editura Hamangiu, București, 2017.
18. Șova Dan, Drept fiscal, Ediția II, Editura Solomon, București, 2015.
19. Vlaicu Vlad etc. Dreptul afacerilor, Chișinău 2020.
20. Vlaicu Vlad, Organele cu atribuții de administrare fiscală, *Conferința Internațională Științifico-Practică cu genericul „Societatea Civilă în realizarea Strategiei de Reformare a Sectorului Justiției 2011-2016”*, 14 octombrie 2011, Chișinău, Ediție Specială Revista Națională de Drept, Nr. 10-11(133-134) din 2011, pag.26-28.
21. Vlaicu Vlad, Unele aspecte referitor la conceptul și efectele aplicării taxelor vamale, *Conferința Științifică cu participare internațională, „Interferențe universitare – integrare prin cercetare și inovare 25 – 26 septembrie 2012*, Chișinău, U.S.M., pag. 147-150.
22. Vlaicu Vlad, Taxele rutiere – aspecte teoretico-juridice, *Conferința Științifică cu participare internațională, „Interferențe universitare – integrare prin cercetare și inovare 25 – 26 septembrie 2012*, Chișinău, U.S.M., pag. 150-155.
23. Vlaicu Vlad, Impozitele și taxele generale de stat în Republica Moldova - aspecte teoretico-juridice, *Congresul al 37-lea al Academiei Romano-Americane de Științe și Arte(ARA), Proceeding, Presses Internationales Polytechnique, Montreal, Canada, p.124-130.*
24. Vlaicu Vlad, Evaziunea fiscală – aspecte teoretico-juridice, *Conferința Științifică Internațională ”Promovarea drepturilor omului și securității umanitare prin prisma integrării europene”, A.Ș.M., 2013, în publicația cu același nume, p.63-79.*
25. Vlaicu Vlad, Problemele actuale ale impozitării veniturilor în Republica Moldova, *Conferința Științifică Internațională ”Dreptul privat ca factor în dezvoltarea relațiilor economice: tradiții, actualitate și perspective”, Chișinău, 22.04.2013, în lucrarea cu același nume, Editura U.S.M., 2014, pag.69-76.*
26. Vlaicu Vlad, Drepturile și obligațiile organului fiscal și a funcționarului fiscal - aspecte teoretico-juridice, *Conferința științifică națională cu participare internațională ”Integrare prin cercetare și inovare”, Chișinău, USM., 10-11 noiembrie 2015, în culegerea cu același nume, p.141-144.*
27. Vlaicu Vlad, Particularitățile impozitării veniturilor și executării silită a obligațiilor fiscale restante, *Conferința științifică ”Juridice Moldova”, Chișinău, USM., 12.05.2017, în culegerea cu denumirea Conferința Juridice Moldova, panel Drept civil, penal, fiscal, p.1-7.*
28. Vlaicu Vlad, Impozitul pe avere VS Impozitul pe bunurile imobiliare - Aspecte teoretico-practice, *Conferința științifică națională cu participare internațională ”Integrare prin cercetare și inovare”, Chișinău, USM., 10-11 noiembrie 2020, în culegerea cu același nume, p.261-265.*
29. Vlaicu Vlad, Serviciul Fiscal de Stat - organ cu atribuții de urmărire penală și activitate specială de investigație, *Conferința științifică națională cu participare internațională ”Integrare prin cercetare și inovare”, 10-11 noiembrie 2022, Chișinău, USM, în culegerea cu același nume, p.138-140.*
30. Vlaicu Vlad, Metodele indirecte de estimare a obligațiilor fiscale - aspecte teoretico-practice, *Studia Universitatis Moldaviae nr.3(163) din 2023, pag.93-101.*

Bibliografie suplimentară în alte limbi:

1. Кучеров И. И., Налоговое право, Moscova, Editura Юринформ, 2001.
2. Курбатова О. В., Н. В. Малахова, Ю. С. Тихомирова, Н. Д. Эриашвили, Налоговое право, Moscova, Издательство: "Юнити-Дана, Закон и право", 2007.
3. Lolumiere P., Les finances publiques, Paris, Armand Colin, 1970.
4. Мананников О.В., Налоговое право России, Moscova, Издательство Дашков и К, 2004.
5. Nelson Grand S., Dale A. Whitman, Real estate finance law, University of California, Los Angeles, University of Missouri-Columbia, 2001.
6. Paysant André, Finances publiques, Edition Dalloz, Paris, 1999.

7. Пепеляев С. Г., Налоговое право, Moscova, 2020.
8. Пепеляев С. Г., Налоговое право, Особенная часть, Moscova, 2017.
Виницкий Д

Jurisprudență națională/Practica judiciară:

1. Hotărârile Plenului CSJ: http://jurisprudenta.csj.md/db_hot_expl.php
2. Recomandările CSJ: http://jurisprudenta.csj.md/db_rec_csj.php
3. Avizele consultative ale CSJ: http://jurisprudenta.csj.md/db_avize_csj.php
4. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 4 din 24.12.2010 „Cu privire la practica examinării în contencios administrativ a litigiilor legate de aplicarea legislației vamale”;
5. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 5 din 24.12.2010 „Privind practica judiciară în cauzele referitoare la contrabandă, eschivarea de la achitarea plăților vamale și contravențiile vamale”.
6. Recomandarea Curții Supreme de Justiție nr. 65 „Cu privire la aplicarea legislației vamale ce reglementează stabilirea poziției tarifare pentru mărfurile importate”.
7. Recomandarea Curții Supreme de Justiție nr. 64 „Cu privire la unele aspecte ale examinării contravențiilor vamale de către instanțele judecătorești”.

Practica CEDO:

1. Vasserman vs Russia nr. 15021/02 din 18.11.2004 pr. 1 art.1
2. Cauza Bimer S.A. contra Moldovei (Cererea nr.15084/03) Hotărîre din 10.07.2007 Definitivă din 10.10.2007
3. Grifhorst vs Franta nr. 28336/2002 din 2009
4. Posohov vs Russia din 04. 05.2003
5. Agosi vs UK nr. 9118/1980 din 24.10.1986
6. Islamov vs Russia nr. 30352/03 din 06.04.2009
7. Baklanov vs Russia nr. 684443/2001 din 30.11.2005
8. Rosenzweig and Bonded warehouses LTD vs Polonia nr. 51728/99 din 28.07.2005
9. Victor Konovalov vs Russia nr.43626/2002 din 24.05.2007
10. Sun vs Russia nr. 31004/2002 din 05.02.2009
11. Jucys vs Lituania nr. 5457/2003
12. Adzhigovich vs Russia
13. Bouler International Unit vs Franta
14. Butler vs UK din 27.06.2008
15. Cazul Amuur contra Franței Hotărîre din 25.06.1996 (17/1995/523/609)

BIBLIOGRAFIE RECOMANDATĂ ÎN DOMENIUL ACTIVITĂȚII VAMALE

Acte normative:

1. Codul Vamal al Republicii Moldova nr.95 din 24.08.2021, în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.219-225 din 17.09.2021 în vigoare de la 01.01.2023.
2. Codul Contravențional Nr. 218 din 24.10.2008, În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova Nr. 3-6 din 16.01.2009, în vigoare din 31.05.2009.
3. Codul Administrativ al Republicii Moldova Nr.116 din 19.07.2018. În Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.309-320 din 17.08.2018.
4. Codul Vamal al Republicii Moldova Nr. 1149-XIV din 20.07.2000. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 01.01.2007.
5. Legea Republicii Moldova Nr. 1031-XIV din 08.06.2000 reglementării de stat a activității comerciale externe. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 21.09.2000, nr. 119-120/838.

6. Legea Republicii Moldova nr. 172 din 25.07.2014 privind aprobarea Nomenclaturii combinate a mărfii. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 08.08.2014, nr. 231-237/529.
7. Legea Republicii Moldova nr. 440-XV din 27 iulie 2001 cu privire la zonele economice libere. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 06.09.2001, nr. 108-109.
8. Legea Republicii Moldova nr. 160 din 22.07.2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.10.2011, nr. 170-175.
9. Legea Republicii Moldova nr. 62-XVI din 21.03.2008 privind reglementarea valutară. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 18.07.2008, nr. 127-130/496.
10. Legea serviciului vamal nr. 302 din 21.12.2017. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 02.03.2017, nr. 68-76.
11. Hotărârea Guvernului nr.92 din 28.02.2023, cu privire la punerea în aplicare a Codului Vamal nr.95/2021.
12. Acte normative ale Serviciului Vamal:

DOMENIUL CONTROL VAMAL:

- Ordinul Serviciului Vamal nr. 482-O din 07.12.2023, cu privire la aprobarea declarației vamale a călătorului și a foii complementare, cerințelor pentru formularul declarației și instrucțiunea de completare, depunere a declarației vamale a călătorului, verificare și acordare a liberului de vamă.
- Ordinul Serviciului Vamal nr. 516-O din 13.12.2023, cu privire la aprobarea declarației valorilor valutare, cerințelor pentru formularul declarației și instrucțiunea de completare, depunere a declarației valorilor valutare, verificarea și acordarea a liberului de vamă.
- Ordinul Serviciului Vamal nr. 557-O din 28.12.2023, cu privire la aprobarea Regulamentului privind cererea de vămuire în alte locuri decât posturile vamale.
- Ordinul Serviciului Vamal nr. 558-O din 28.12.2023, cu privire la desemnarea posturilor vamale pentru prezentarea și vămuirea mărfurilor.
- Ordinul Serviciului Vamal nr. 559-O din 28.12.2023, privind aprobarea Regulamentului cu privire la procedura de declarare și control vamal a trimiterilor poștale internaționale.
- Ordinul Serviciului Vamal nr. 562-O din 28.12.2023, cu privire la aprobarea Normelor tehnice de procesare a declarațiilor vamale.

DOMENIUL VENITURI VAMALE:

- Ordinul Serviciului Vamal nr. 545-O din 27.12.2023, cu privire la aprobarea formularului Chitanței de percepere a drepturilor de import sau de export.
- Ordinul Serviciului Vamal nr. 546-O din 27.12.2023, cu privire la aprobarea Normelor tehnice cu privire la procedura de percepere a taxei vamale pentru mărfurile neoriginare folosite la fabricarea produselor originare.
- Ordinul Serviciului Vamal nr. 550-O din 27.12.2023, cu privire la aprobarea Normelor tehnice de aplicare a garanțiilor.
- Ordinul Serviciului Vamal nr. 458-O din 28.11.2023, cu privire la aprobarea modului de utilizare, formularul și instrucțiunea de completare a Deciziei de regularizare.
- Ordinul Serviciului Vamal nr. 551-O din 27 decembrie 2023, cu privire la cotele accizelor în anul 2024, Anexa **nr.1**, Anexa **nr.2**, Anexa **nr.3**, Anexa **nr.4**

DOMENIUL TRANZIT VAMAL:

- Ordinul Serviciului Vamal nr. 462-O din 29.11.2023, cu privire la aprobarea Normelor tehnice privind autorizarea utilizării procedurilor simplificate în cadrul regimului de tranzit.
- Ordinul Serviciului Vamal nr. 521-O din 18.12.2023, cu privire la aprobarea Normelor metodologice de prelucrare a declarației de tranzit și aprobarea unor formulare aferente regimului de tranzit.

DOMENIUL VALOARE ÎN VAMĂ, ORIGINEA ȘI CLASIFICAREA MĂRFURILOR:

- Ordinul Serviciului Vamal nr. 507-O din 12.12.2023, cu privire la aprobarea normelor tehnice de eliberare a certificatelor de origine preferențială a mărfurilor.
- Ordinul Serviciului Vamal nr. 517-O din 14.12.2023, pentru aprobarea normelor tehnice privind solicitarea, emiterea și monitorizarea aplicării deciziilor privind informațiile tarifare obligatorii.
- Ordinul Serviciului Vamal nr. 528-O din 20.12.2023, pentru aprobarea normelor tehnice privind unele simplificări în materie de origine preferențială a mărfurilor.
- Ordinul Serviciului Vamal nr. 527-O din 20.12.2023, pentru aprobarea normelor tehnice de completare a certificatelor de origine preferențială a mărfurilor și a normelor tehnice de verificare ulterioară a dovezilor de origine.
- Ordinul Serviciului Vamal nr. 529-O din 20.12.2023, pentru aprobarea normelor tehnice privind verificarea clasificării mărfurilor.

DOMENIUL REGIMURI SPECIALE:

- Ordinul Serviciului Vamal nr. 511-O din 13.12.2023 privind aprobarea Normelor tehnice de examinare a cererilor pentru utilizarea regimurilor speciale.
- Ordinul Serviciului Vamal nr. 512-O din 13.12.2023 referitor la aprobarea Regulamentului cu privire la plasarea/scoaterea mărfurilor în/din zona liberă.
- Ordinul Serviciului Vamal nr. 510-O din 13.12.2023, cu privire la aprobarea regulilor pentru acordarea, modificarea, suspendarea și revocarea autorizației pentru exploatarea spațiilor de depozitare pentru antrepozitarea vamală a mărfurilor.
- Ordinul Serviciului Vamal nr. 531-O din 20.12.2023, cu privire la aprobarea normelor tehnice de perfectare, control și evidență a Carnetelor ATA .
- Ordinul Serviciului Vamal nr. 539-O din 26.12.2023 cu privire la procedura vamală abandon în favoarea statului.
- Ordinul Serviciului Vamal nr. 540-O din 26.12.2023 cu privire la procedura distrugerii mărfurilor.
- Ordinul Serviciului Vamal nr. 541-O din 26.12.2023 cu privire la derularea regimului vamal de perfecționare activă.
- Ordinul Serviciului Vamal nr. 556-O din 28.12.2023, cu privire la aprobarea Normelor tehnice de completare a cererilor pentru utilizarea regimurilor speciale.

DOMENIUL AEO ȘI PROCEDURI SIMPLIFICATE:

- Ordinul Serviciului Vamal nr. 480-O din 05.12.2023 cu privire la aprobarea Normelor privind utilizarea declarației vamale simplificate și înscrierea în evidențele declarantului.
- Ordinul Serviciului Vamal nr. 481-O din 05.12.2023 cu privire la aprobarea Normelor metodologice privind modul de verificare a criteriilor de autorizare a solicitanților și titularilor autorizației de operator economic autorizat.

DOMENIUL CONTROL JURIDIC ȘI EXECUTARE SILITĂ:

- Ordinul Serviciului Vamal nr. 508-O din 12.12.2023 cu privire la procedura și contractul-tip de modificare a termenului de plată a datoriei vamale prin amânare /eșalonare.
- Ordinul Serviciului Vamal nr. 509-O din 12.12.2023 cu privire la aprobarea formularelor de executare silită a datoriei vamale, majorărilor de întârziere (penalităților), amenzilor și a contravalorii mărfurilor.
- Ordinul Serviciului Vamal nr. 555-O din 28.12.2023 cu privire la aprobarea Regulamentului privind asigurarea procesului de evidență și executare silită a datoriei vamale, majorărilor de întârziere (penalităților), amenzilor și a contravalorii mărfurilor, în cadrul birourilor vamale.

DOMENIUL LABORATOR VAMAL:

- Ordinul Serviciului Vamal nr. 535-O din 22.12.2023 cu privire la aprobarea Metodologiei privind prelevarea probelor și mostrelor de mărfuri și transmiterea acestora pentru expertiză/încercări de laborator.
- Ordinul Serviciului Vamal nr. 455-O din 28.11.2023 cu privire la aprobarea Recomandărilor metodice cu privire la expertiza sau evaluarea bunurilor mobile.

DOMENIUL DEZVOLTARE ȘI SECURITATE INFORMAȚIONALĂ

- Ordinul Serviciului Vamal nr. 563-O din 28.12.2023 cu privire la aprobarea Normelor tehnice privind cerințele în materie de date pentru completarea declarației vamale.

Literatura generală și de specialitate

1. Pavel Țurcan, Ianuș Erhan, Octavian Ciobanu, Edgar Rotundu, Drept vamal, Note de curs, Ediție revizuită, Universitatea de Stat din Moldova, Tip. "Print-Caro", Chișinău 2016.
2. O. Ciobanu, Controlul vamal, Note de curs, Universitatea de Stat din Moldova, Tip. "Print-Caro", Chișinău 2016.
3. O. Ciobanu, Fundamentele teoretico-practice în controlul vamal, monografie, Tip. "Print-Caro", Chișinău 2016.
4. P. Țurcan, Reglementarea tarifară a operațiunilor de import-export, monografie, Tip. "Print-Caro", Chișinău 2016, 209.
5. P. Țurcan, Reglementarea tarifară și netarifară a operațiunilor de import-export, Note de curs, Universitatea de Stat din Moldova, Tip. "Print-Caro", Chișinău 2016, 148.
6. Ia. Erhan, T. Cârnaț, Drept vamal comunitar (manual). Chișinău: Print-Caro SRL, 2011.
7. Ia. Erhan, Statutul juridic al organelor vamale în Republica Moldova (monografie), Chișinău 2015, Editura PrintCaro, 218 p.
8. Mladen C. Drept vamal românesc și comunitar. București: Editura Economică, 2003.
9. Mladen C. Drept vamal: Auxiliar curricular pentru specialitatea lucrător vamal. București: Editura Economică, 2000.
10. Moldovan A.T. Drept vamal. București: Editura C.H. Beck, 2006.
11. Sîrbu E., Melnic V. Reglementări vamale: Sistemul destinațiilor vamale în Republica Moldova. Chișinău: Combinatul Poligr., 2009.

Referințe bibliografice în limba rusă:

1. Адриашин Х.А., Свиныхов В.Г., Балакин В.В. Таможенное право. Учебник. Москва: Магистр ИНФРА-М, 2010.
2. Анохина О.Г. Комментарий к Таможенному кодексу Таможенного союза. Москва: изд. Проспект, 2011. 448 с.
3. Бакаева О.Ю., Матвиенко Г.В. Таможенное право России. Курс лекций. Москва: Эксмо, 2009.
4. Богомолова А.А. Таможенное право. Конспект лекций. Москва: Юрайт, 2010. 169 с.

5. Габричидзе Б.Н., Чернявски А.Г. Курс таможенного права Российской Федерации. Учебник для вузов. В 3-х частях. Москва: Издательство «Дело и Сервис», 2002. 528 с.
6. Горбухов В.А. Таможенное право России. Учебное пособие. Москва: Омега-Л, 2012
7. Завражных М.Л. Таможенное право России. Учеб.пособие 4-е изд. Москва: Омега-Л, 2011.
8. Основы таможенного дела. Учебник. Под редакцией В.Г. Драганова. Москва: ОАО Изд-во Экономика, 1998.
9. Сидоров В.Н., Таможенное право, учебник для бакалавров, Москва: ЮРАЙТ, 2013. 439 с.
10. Таможенное дело. Учебник для студентов вузов, обучающихся по специальностям «Юриспруденция».под. ред. Эриашвили Н.Д. Москва: ЮНИТИ-ДАНА, 2011.
11. Таможенный контроль. Учебник. Под общ.ред. В. А. Шамахова. Москва: Софт Издат, 2006. 283 с.
12. Тимошенко И.В. Таможенное право: конспект лекций. Ростов-на-Дону: Феникс, 2007. 349 с.
13. Толкушкин А.В. Таможенное дело. Учебник, 3-е изд. перераб. и доп. Москва: ЮРАЙТ, 2010.
14. Халипов С.В. Таможенное право. Учебник, 5-е изд., переработ. и доп. Москва:Юрайт, 2011.